

Handleiding school
Speak2Me!

SPEAK
2
ME!

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Voorbereiding	4
1.1 Contactpersoon	4
1.2 Planning	4
2. Uitvoering	5
2.1 School workshops	5
2.2 Schoolfinale	7
2.3 Provinciale finale	6
3. Evaluatie	6

Colofon

© Stichting Lezen (2024)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek *op school* (Stichting Lezen/KB, nationale bibliotheek).

Auteur: Janine van Loenen (projectleider Speak2Me!)

Met medewerking van: Caroline Heijer (Stichting Lezen), Inger Bos (Stichting Lezen)

Eindredactie: Loren Snel (Stichting Lezen)

Vormgeving: Ingrid de Jong (Cubiss)

Inleiding

Je hebt als school aangegeven geïnteresseerd te zijn in deelname aan Speak2Me!

Fijn dat je meedoet! Deze handleiding legt uit wat je kunt verwachten.

Speak2Me! is een spoken word-project waarbij eerstejaars praktijkschool-leerlingen zelf aan de slag gaan om spoken word te creëren. Het is een activiteit die taal, lezen, presenteren en schrijven op unieke wijze combineert.

Speak2Me! is niet alleen een project, maar een ervaring die de leerlingen een krachtige stem geeft. Bibliotheken en praktijkscholen openen samen de wereld van taal, creativiteit en podiumkunsten voor deze bijzondere leerlingen. Dit filmpje op YouTube laat dat zien: [Speak to me Flevolandse finale](#).

Speak2Me! bestaat uit 3 onderdelen:

- Alle klassen krijgen 3 workshops van een spoken word-artiest waarbij alle leerlingen zelf spoken word maken.
- Een schoolwedstrijd: alle leerlingen die willen (of naar keuze een aantal klassenwinnaars), kunnen meedoen aan de schoolwedstrijd. Ze krijgen een aparte 'performance-on-stage' workshop.
- Per school gaan 2-4 winnaars door naar de (provinciale) finale. Het aantal personen dat door kan gaan hangt af van het aantal scholen dat meedoet.

De doelstellingen van Read2Me! zijn drieledig:

- het stimuleren van de taal- en leesontwikkeling van praktijkschool-leerlingen
- het bevorderen van taalplezier door kennismaking met- en het zelf schrijven van spoken word.
- het initiëren en versterken van structurele samenwerking tussen bibliotheken en het praktijkonderwijs.

Voor vragen of meer informatie over het uitvoeren van Speak2Me! kun je contact opnemen met de contactpersoon bij jouw lokale Bibliotheek. Vind jouw lokale Bibliotheek via de website van www.bibliotheek.nl/bibliotheek-zoeken.html.

1. Voorbereiding

1.1 Contactpersoon

De school wijst een contactpersoon aan voor de Bibliotheek die een coördinerende rol zal spelen. Hij/zij is tevens belangrijk voor de informatievoorziening en het creëren van draagvlak voor het project op school. De coördinator en de contactpersoon van de Bibliotheek maken aan het begin van het schooljaar afspraken, bijvoorbeeld rondom de inzet van de spoken word-artiesten en de planning van de workshops.

1.2 Planning

De planning die hieronder wordt gepresenteerd is flexibel en kan worden aangepast aan de specifieke behoeften en wensen van de bibliotheken en scholen. De POI vervult in veel gevallen een spilfunctie tussen de landelijke organisatie en de lokale Bibliotheek.

Wanneer	Wat
Juni (voorafgaand aan het jaar van deelname)	Scholen worden geïnformeerd over Speak2Me!
Oktober/november	Scholen geven hun aanmeldingen door aan hun bibliotheek (d.w.z. het aantal klassen dat meedoet).
December - Januari- Februari	Doorgegeven voorkeur spoken word-artiesten. Afstemming met de Bibliotheek voor de workshops en de schoolfinale. Maken van een planning.
Maart-april	Workshops worden gegeven
April	Schoolfinales
Mei	Provinciale finale
Juni	Evaluatie
juni	Evaluatie

2. Uitvoering

2.1 School workshops

De Bibliotheek boekt de spoken word-artiesten via de Schrijverscentrale. Deze organisatie is goed op de hoogte van het diverse aanbod aan artiesten en kunnen passend advies geven dat aansluit bij de doelgroep van praktijkschoolleerlingen. Voor het boeken van spoken word-artiesten via de Schrijverscentrale geldt een termijn van minimaal 4-6 weken vóór de dag van optreden. Zie voor een actueel overzicht: [de Schrijverscentrale](#).

Het is cruciaal dat een docent bij de workshops aanwezig is, bij voorkeur de mentor, of de docent die de workshops verder kan integreren in de lessen Nederlands. Deze docent kan de leerlingen tussendoor en na afloop begeleiden, zodat ze terug kunnen pakken op wat ze hebben geleerd. Zo kunnen ze oefenen en verbeteren wat ze hebben geleerd.

Opbouw workshops:

Leerlingen krijgen in hun eigen klas 3 workshops van een spoken word-artiest.

Workshop 1:

De workshop begint met een korte introductie over spoken word, zodat de leerlingen begrijpen wat ermee bedoeld wordt. De workshopleider kan vragen wie er een rap of gedicht durft voor te dragen dat hij of zij uit het hoofd kent. Nadat de enthousiaste leerlingen iets hebben voorgedragen, krijgt de workshopleider gelijk een beeld van welke deelnemers terughoudender zijn. Misschien zijn zij verlegen, hebben ze moeite met taal, of voelen ze zich minder comfortabel bij optreden. Daarna laat de spoken word-artiest zelf een voorbeeld zien.

Als tweede oefening kunnen de leerlingen klassikaal een kettingrijm maken. In een kettingrijm rijmen de laatste woorden van een regel op de laatste woorden van de volgende regel. Het doel is om een vloeiende, doorlopende rijmstructuur te maken, alsof de regels in elkaar overlopen, als schakels in een ketting. Dit helpt de leerlingen om na te denken over rijm en ritme. Ook is er in deze eerste les aandacht voor de vrije vorm van dichten en het gezamenlijk creëren van een tekst. Na afloop van de eerste workshop krijgen de leerlingen huiswerk mee om alvast na te denken over een onderwerp. Het mag fantasievol zijn of serieus, zolang het maar hun eigen werk betreft.

Workshop 2:

Tijdens deze workshop gaan de leerlingen zelf aan de slag met schrijven. Ze mogen hun creativiteit de vrije loop laten; niets is te gek, alles mag. De leerlingen associëren met losse woorden en zinnen. Ze gaan in groepjes aan de slag. De workshopleider ziet erop toe dat iedereen respectvol met elkaars werk omgaat en elkaar ondersteunt. De workshopleider loopt meerdere malen langs iedere leerling om hen te stimuleren en te inspireren. Aan het einde van de les heeft iedereen iets op papier staan.

Workshop 3:

In de derde les werken de leerlingen opnieuw in groepjes of tweetallen om de puntjes op de i te zetten en eventuele wijzigingen in hun teksten aan te brengen. Na het uitwerken van hun werken in groepjes en het onderling voorlezen, worden de voordrachten klassikaal besproken. Iedereen krijgt de kans om zijn of haar stuk voor te dragen en ontvangt constructieve feedback. Nadat iedereen aan bod is geweest, mogen ze hun voordracht nogmaals doen met de verbeteringen. Hierna volgen complimenten en enkele aandachtspunten.

Docenten begeleiden de leerlingen vervolgens bij het instuderen en uitvoeren van de voordracht in aanloop tot de schoolfinale.

2.2 Schoolfinale

De school organiseert de schoolwedstrijd. Deze wordt afgestemd op de leerlingen en de schoolomgeving, en omvat klassenwedstrijden en/of een schoolfinale. Iedere school selecteert 2-4 winnaars.

Na de workshops krijgen de leerlingen de vrijheid om zelf te beslissen of ze willen deelnemen aan de schoolwedstrijd. Vervolgens bepaalt de klas (in samenspraak met de docenten) wie er meedoen aan de schoolfinale. In de schoolfinale bepaalt een jury wie de schoolwinnaars worden. Bespreek met de Bibliotheek wie er de jury kunnen vormen.

Denk bijvoorbeeld aan de bibliotheekdirecteur, of iemand van school die geen docent van de deelnemende klassen is. Voorafgaand aan de schoolwedstrijd krijgen de deelnemers een workshop 'Performance on stage' aangeboden door hun spoken word-artiest. In deze laatste workshop leren de leerlingen hoe ze hun spoken word zo mooi en krachtig mogelijk kunnen overdragen. Hoe klinkt iets als je snel praat of juist langzaam? Of als je fluistert, of juist hard praat?

De schoolfinale vereist een goede afstemming met de workshopleider (spoken word-artiest). Bespreek waar de finale gehouden gaat worden (aula, klas, gymzaal, theaterzaal, et cetera) en wie de juryleden zijn.

Na de schoolfinale stuurt de contactpersoon van de school direct de gegevens van de finalisten naar de contactpersoon van de Bibliotheek, samen met hun spoken word-teksten. Deze teksten dienen als reservekopie voor finalisten die (in hun zenuwen) hun tekst kwijtraken en worden ook gedeeld met de provinciale jury. De contactpersoon van de Bibliotheek zorgt ervoor dat de gegevens worden doorgegeven aan de provinciale organisatie. De deelnemers aan de provinciale finale dienen een deelnameformulier in te leveren met toestemming voor het gebruik van het beeldmateriaal. De Bibliotheek zorgt dat de school dit krijgt.

2.3 Provinciale finale

De schoolwinnaars gaan door naar de provinciale finale, die op een centrale plek in de regio wordt georganiseerd door de bibliotheken. De school stuurt minstens een week voor de provinciale finale de toestemmingsformulieren van de finalisten naar de contactpersoon van de Bibliotheek.

Vooraf

Op de dag van de finale worden de schoolwinnaars opgehaald door een limousine bij (een van) de scholen en als echte artiesten naar de finaleplek gereden waar de rode loper voor hen klaarligt. Klasgenoten, docenten en ouders komen met eigen vervoer naar deze plek om langs de loper te staan.

Als alle finalisten uit de limousine zijn worden ze kort meegenomen naar de zaal. Deze is dan nog niet toegankelijk voor het publiek. De finalisten krijgen een kort welkom en een uitleg over het verloop van de finale. Leerlingen kunnen op het podium rondkijken, de microfoon testen en worden voorgesteld aan de jury en de presentator.

De wedstrijd!

Als iedereen op het podium zijn of haar voordracht heeft gedaan gaat de jury in overleg. Tijdens dit juryberaad wordt het publiek vermaakt met een pauze-optreden. Dit kan variëren van een optreden van een (school)band tot een rapper, DJ of bijvoorbeeld het draaien van een korte film.

Uitslag

Na afloop van de pauzeact en juryberaad zal de jury de provinciale winnaar bekendmaken.

De winnaar ontvangt een oorkonde. Tot slot krijgt de winnaar van de spoken word-competitie nog één keer de gelegenheid om zijn of haar voordracht te doen.

3. Evaluatie

Het is altijd belangrijk goed te evalueren om komende edities te verbeteren. De Bibliotheek zorgt voor evaluatieformulieren. Scholen kunnen deze na invullen delen met de Bibliotheek.